

som skal holde en stor Armee i Fredstid, men et Land, som skal attraae at have Kræfter, naar Krigen udbryder, og jeg troer derfor, at vi kunne faae flere Kræfter, naar vi have en kort Garnisonstid, da vi derved kunne faae Raad til at oplære mange flere Soldater, og jeg skulde da mene, at det var det, et lille Land som Danmark var bedst tjent med. Jeg har ikke seet, at vore Soldater ere gaaede tilbage, fordi de vare unge; men jeg har seet dem gaae tilbage, fordi Overmagten var imod dem, og da de havde en Magt imod sig, som de nogenlunde kunde maale sig med, gif de ikke tilbage, om end Halvparten af dem skulde døe paa Stedet. Derfor troer jeg, det meest kommer an paa at være mange i Tal; det er vistnok det, som giver den største Kraft, naar Krig paakommer. Jeg har seet gamle Soldater, som vare imellem 30 og 40 Aar, og som — jeg synes ikke jeg skammer mig ved at sige det, da det er sandt — Officiererne ikke kunde trække med sig; det var dog ikke, fordi de ikke vare gamle nok, men fordi de vare for gamle, fordi de havde Familie hjemme, som de ikke gjerne vilde skydes bort fra. Dette er nu kun ligefrem min individuelle Mening, jeg udtaler; men hvad Forslaget angaaer, da troer jeg ikke det kan hjælpe at stemme for det; thi naar Krigsbestyrelsen ikke vil gaae ind paa det, saa kan der jo ikke udrettes Noget derved, da det er lagt i Krigsbestyrelsens Haand, hvad der skal gøres i vedkommende Forhold. (Hor!).

Sunde: Det vil maaskee forekomme Dem, at det egentlig ikke tilkommer mig at tale i denne Sag, da jeg ikke har den Slags Privilegie, som det synes der fra flere Sider lægges saa stor Vægt paa. Imidlertid vilde De vistnok indrømme mig, at det i Almindelighed kunde være ret gavnligt ved de fleste Sager af practisk Betskaffenhed, om ogsaa practiske Mænd kom til at tale med i Sagen. Nu har min Livsbane medført, at jeg troer at være i Besiddelse af nogen saadan Praxis. Ganske tidlig, omtrent fra mit 13de Aar til mit 26de, har jeg tjent i Artilleriet, navnlig som Artillerieunderofficer, i flere Aar som Commandeersergeant, og jeg tør sige det ved denne Leilighed, til mine Foresattes Tilfredshed. De ville deraf slutte, mine Herrer! at

jeg kan have nogen Mening, forsaavidt man vil tillægge den Mening nogen Vægt, der kun grunder sig paa Erfaring og Estertanke. De ville tillige finde det i sin Orden, at jeg kan have nogen Mening om de Ibeer, der gjælde i denne Klasse, jeg her nylig nævnte, nemlig Underofficersklassen. Jeg vil da ikke skjule for dem, at jeg voxede op under Indtryk og Forudsætninger, som jeg siden er farsalden. Allerede som Barn, medens jeg laa paa Laboratoriet og var Elev paa Skolen, blev der mig lidt efter lidt indpodet er vis Foragt for Alt, hvad der ikke henhørte til min Klasse og dog vilde ansees at høre dertil, og den voxede med Aarene, saalænge jeg hørte til denne Klasse. Jeg mindes godt, at vi Drengene havde vore Voier paa Laboratoriepladsen med det borgerlige Artillerie, som der lærte at exercere, og der var vist Ingen i den Klasse, jeg siden tilhørte, som noget Dieblik tvivlede om, at det var at spille Tiden at indvære Borgerne paa den Maade, som skete, nemlig med saa liden Dvælse. Imidlertid har jeg ogsaa siden tjent i Artilleriet, men i Borgervæbningen, og jeg skal sige, hvad Erfaring jeg der har gjort; det var denne, at, naar Borgerne havde iblandt sig saadanne Anførere, saadanne Commandeurer, som de faste Tropper have, da vilde det blive et ganske fortrinligt Militair. Jeg har specielt havt Leilighed til at erfare, at de i meget kort Tid kunne præstere, hvad jeg tidligere holdt for ikke var gjorligt, og jeg tør sige, at hvis man vilde anstille Forsøg i den Retning, vilde man overbevises om, at man kan danne Soldater i meget kortere Tid, end man i Almindelighed antager, naar kun de rette Midler anvendes. Den ærede Rigsdagsmand for Præsto Amts 1ste Valgkreds (Hoffmeyer) omtalte Exempler, som skulde godtgjøre, at det ikke ret godt var tænkeligt, i Fredstid at uddanne Soldater i kortere Tid saaledes, at de bleve dueltige. Han sagde: det er vel muligt at uddanne dem i meget kort Tid, men det er nota hene kun tænkeligt, naar vi have Krig for Døren, naar de hvert Dieblik under Indøvelsen have den Tanke for sig: du kan komme i lignende Tilfælde, og derfor skal du lægge Mærke til, hvad der nu skeer, for at du siden, naar det paa-